

Samfundets økonomiske Stilling, at man ikke har villet være med til, at Finansloven ikke skulde komme til at foreligge i behørig Form og i nogenlunde rimelig Tid. Dette anser jeg for ganske rimeligt, men paa den anden Side kan det jo ikke undre, at man fra den Side, jeg tilhører, ser med Sorg paa et Finanslovsforslag, der i saa høj Grad bærer Præg af de Nedskæringslove, som den høje Regering har gjort til sit egentlige Program, Nedskæringslove, som i høj Grad gaar ud over Personer, der burde forskaanes for en Forringelse af deres Forsorg fra Statens Side, og som gaar ud paa at berøve Tjenestemænd, der trænger haardt til deres ringe Løn, en Del af denne.

Der er blevet anført med Hensyn til Tjenestemandslønningerne, at store Takstnedsættelser, f. Eks. paa Statsbanernes Budget, gjorde en Lønnedsættelse for Tjenestemændene, om ikke absolut nødvendig, saa dog i høj Grad forsvarlig, og at tillige Afskedigelser af Tjenestemænd nødvendigjordes ved Takstnedsættelserne. Jeg anser dette for ganske urimeligt. Saaledes som Statsbanernes Budget i Øjeblikket foreligger, er der ganske vist ifølge Finanslovsforslaget omtrent 26 Mill. Kr. for Staten at udrede i Tilskud til Statsbanerne, men samtidig er der til Forrentning og Afdrag opført omtrent 32 Mill. Kr., Penge, der ikke giver Staten en eneste Øres Udgift; det er en rent formel Opstilling, der indførtes for nogle Aar siden, men som for en 4—5 Aar siden ikke anvendtes, og som Rigsdagen muligvis senere atter vil betragte som unødvendig. Sagen er den, at man, hvad der ogsaa er blevet sagt i Dag, efter min Mening aldeles ikke kan fremstille Statens Forretning som en ganske almindelig privat Forretning. Naar Staten driver Statsbanerne som Virksomhed, træffer den ganske andre Foranstaltninger, handler den ud fra ganske andre, Bevæggrunde, end private Forretninger vilde gøre, samfundsmæssige Grunde, Fremtidsgrunde. En privat Forretning er nødt til at tage Hensyn baade til Forrentning og til Afdrag, men Staten er ganske uhemmet af saadanne Hensyn. Staten kan hvert Øjeblik regne med, at den Kapital, der tilvejebringes gennem Borgernes Skatter og Afgifter, kan benyttes til Udvidelser og til den almindelige Drift, men dette kan en privat Mand aldeles ikke gøre; han er ganske anderledes begrænset i sin Virksomhed. Derfor mener jeg, at da det dog kun er Millioner, som opføres paa Papiret, da der ikke gaar en eneste Øre af Statsbanernes Indtægt til Renter og Afdrag, da disse Beløb blot findes opført et Sted paa Finansloven og tages til

Indtægt et andet Sted, saa er det i alt Fald i Krisetider, i alt Fald i Tider, der er økonomisk vanskelige baade for Staten og for private, ganske urimeligt at tage et saadant Hensyn til, hvad der dog kun er en Form. Jeg anfører dette, fordi der ogsaa ved denne Forhandling i Dag er blevet talt meget om, at man burde drive Statens Virksomheder som private Forretninger. Det anser jeg for ganske urimeligt og i Virkeligheden ganske ufornuftigt. Helt andre Hensyn maa gælde for Staten end for den private Mand.

Jeg skal i øvrigt ikke gaa ind paa disse Nedskæringer og deres Resultat paa Finansloven. Jeg vil kun sige, at en Grund til, at det radikale Venstre gik imod Nedskæringen, var den, at der ikke fandtes nogen Nedskæring af Betydning paa det militære Budget, hvad jo alle ved. Dette har en ikke ringe politisk Betydning. Der er jo en Mulighed for, at vi faar andre Parti-grupperinger eller Grupperdannelser, vil jeg snarere sige, at se her i Rigsdagen. En saadan ny Grupperdannelser vilde det være, om det radikale Venstre sluttede sig nærmere til Partiet Venstre. Men i det Øjeblik der er en saadan Afgrund mellem de to Partier som den, der har fundet Udtryk i de militære Bevillinger og i Venstres hele Forhold til Militærvæsenets Ordning, maa og skal en saadan Tilnærmelse blive umulig. Jeg hørte forleden ved en Forhandling her i Tinget den højtærede Krigsminister udtale sig om det Forslag, som har foreligget fra den tidligere Regering om Militærvæsenets Ordning, og som det radikale Venstre har tiltraadt. Den højtærede Krigsminister afviste jo ganske dette, og medens han talte, havde jeg en Fornemmelse af, at det var Toner, jeg havde hørt for mange Aar tilbage, for 30 Aar siden. Der var den Gang en Krigsminister, som benyttede akkurat de samme Grunde, de samme Argumenter for at gaa imod en Nedskæring af de militære Udgifter. Det var den samme Art af Patriotisme, den samme Omsorg for vore Sønner, baade i Kaserne og i Felten, de samme Citater af fremragende Venstremænd eller Socialdemokrater i andre Lande, der førtes i Marken. Det var den livagtige Bahnson, der var genopstaaet for mig i den nuværende Krigsminister Brorsens Skikkelse. Da jeg hørte dette, tænkte jeg mig, at det var ganske umuligt, at der kunde tilvejebringes en Forbindelse imellem det Parti, som jeg har den Ære at tilhøre, og det Parti, som den højtærede Krigsminister nu repræsenterer. Naar det er muligt, at Militærvæsenets nuværende Ordning kan forsvares paa samme Maade, som Krigsminister Bahnson gjorde i sin